

Els regadius de la Muga a la comarca de l'Alt Empordà

El conreu patien antigament encara més les sequeres

Tot just fa quaranta anys es van construir mitjans per regar

Enguany hem passat per un dels estius de major sequedat que es recorden i que ha motivat mesures especials de control per l'Agència Catalana de l'Aigua. Aquest problema porta a la memòria com eren abans encara de pitjor a tota la zona territorial de la comarca quan en alguns anys també es passaven mesos d'estiu de gran sequedat i els pagesos no disposaven de cap mitjà adient per poder regar les seves plantacions i atenuar els efectes que aquella calor afecta a l'agricultura. Aquell problema va començar a canviar quan fa quaranta anys es van iniciar les obres dels regadius sobre la plana alt empordanesa que han estat una de les obres de major importància de la comarca.

El pla de regadius fou possible gràcies a la construcció del pantà de Boadella que va regular les crescudes en èpoques de fortes pluges dels rius Muga i l'Arnera, emmagatzemant l'aigua i que va permetre que a Pont de Molins es poguessin derivar dues xarxes de regatge per proveir un bona part

→ **«Les infraestructures per regar es van engendrar després de construir el pantà»**

fins que el 1946 es va redactar finalment el projecte per controlar les riuades del riu Muga i el seu afluent Arnera, que en èpoques de pluja es desbordaven i inundaven les terres de la zona baixa de la comarca, i a la vegada possibilitar el regadiu de les seves terres. Aquest projecte no fou aprovat fins al 1954 i en ell s'hi va incloure l'abastament d'aigua potable a Figueres i la producció d'energia elèctrica. Els primers atjoraments es feren dos anys després i en el següent es van adjudicar les obres del pantà per un import de 83 milions de pessetes i van començar a omplir-se d'aigua en el 1967 i oficialment es va inaugurar en el 1969. Tenia una capacitat d'embassament de 62 hm³.

Els rius Muga i Arnera neixen a la zona de la mateixa comarca. L'Arnera ve de les corregades dels Pirineus, des de Maçanet de Cabrenys, i la Muga s'inicia a les vessants de la muntanya de la Mare de Déu del Mont, a Albanya, i tots dos s'uneixen prop del poble de Darnius.

En el 1962 es van iniciar també les obres dels regadius de la comarca obrint amples i profundes rases. Aigües avall del pantà i a un quilòmetre aigües amunt de Pont de Molins en el llit del riu s'havia construït un petit mur de formigó anomenat tècnicament assut que procedia a la derivació de les aigües que fins alla baixen pel mateix riu controlades des del pantà. A prop s'hi van construir dos túnels, un de sis-cents metres de llargada i un altra de quatre

Nou i torna a sortir a la superfície en el barri de l'Olivar Gran.

És molt curiosa la finalitat d'aquesta canonada que estava pensada per connectar amb els canals del pantà d'Espionellà per com pensar mútament èpoques de sequedat d'un costat o de l'altre. El pantà d'Espionellà es va estabrir en el 1858 i s'hi va posar la primera pedra l'any 1935. Després no se n'hi ha posat cap més i mai s'ha fet.

Sobre aquest tram de canal soterrat hi ha també una curiosa anècdota. En passar per sota la zona urbana del barri del Poble Nou els obrers van crear-se amb els pous particulars de dues cases. En un d'ells, els treballadors van comentar la novel·la i des de dalt, la mestressa de la casa va sentir les seves veus, va obrir la tapa i, esglaiada, va preguntar «*Qui hi ha?*». Els obrers, en broma, van respondre «*Somos marcialinos!*», expressió que va augmentar més l'ensurt de la dona que va sortir corrent de la casa.

Els canals de la banda de l'esquerra preveïen una primera zona compresa entre la Nacional II i el riu Llobregat, una altra a la zona de Perallada i Vilanova de la Muga i una tercera a la banda sud del Far i Fortià. Els canals s'empareixen per la planura empordanesa en una xarxa de seqüents artificials amb un seguit de ramificacions de més de 147 quilòmetres de llargada que permeten l'abastament d'aigua per regar deu mil hectàrees. Les obres projectades tenien inicialment un cost de 400 milions de pessetes. Esta-

regatejant per proveir un bona part de les terres baixes de la comarca. Avui l'embassament del pantà està només a un terç de la seva capacitat.

Es curiós observar un comentari oficial que es llegeix en les pàgines del projecte del pla de regadius que expliquen la seva previsió a la comarca alt empordanesa i diu que «aquestes obres de regadiu foren iniciades per la Comandaria Hidrogràfica del Pirineu Oriental com a compensació a la província de Girona pel transvasament del riu Ter a Barcelona». Segons aquesta expressió, si no s'hagués fet aquella requisa d'aigües, del riu de Girona per portar-

les a la capital de Catalunya, no existirien els regadius de l'Empordà.

Una altra afirmació exposava que aquella declaració suposava una sèrie d'inversions de l'Estat en obres de regadiu i l'establiment d'unes condicions mínimes de producció dels agricultors beneficiaris del pla, que era una obra declarada d'interès nacional a efectes d'exploració agrícola, i que del cost de la mateixa una part de les obres anaven totalment a càrrec de l'Estat i les altres parcialment als propietaris de les terres.

A l'exposició pública del pro-

seu creixement urbanístic que esperaven que es desenvoluparia a les planes dels seus municipis.

De la necessitat de construir un pantà a la comarca de l'Alt Empordà se'n va parlar en el 1892; i en el 1931, amb el nom de pantà de la Muga. Però no fou fins el 1940 quan es van iniciar realment els primers estudis d'uns maneres definitives. El pantà portava el nom del poble de Boadella on inicialment es pensava construir, encara que posteriorment per diverses modificacions de captació es va desplaçar dins el terme de Darrius, però va mantenir el primer nom. Tot seguit van passar uns anys sense més notícies del pantà

FESTES

L'Escala celebra avui la Festa de l'Anxova amb una degustació

Dia 6, L'Escala. L'Escala celebrará avui durant tot el matí la tradicional Festa de l'Anxova que aplega el sector dels anxovers que repartiran fins a 15.000 filets en una degustació popular a la plaça.

Des de fa uns anys, la celebració compta també amb actes més protocolaris. Es farà un pregó a l'Ajuntament, a càrrec del director del Museu d'Arqueologia de Catalunya-Empúries, Xavier Aguilué, s'entregarà l'Anxova d'Or per la tasca de difusió del producte a l'Associació de Joves Cuiners de Girona i per primer any hi haurà un concurs gastronòmic.

FIGUERES

La plaça del Muntaner serà un observatori de l'eclipsi

Es posaran dos telescopis i es donaran ulleres

Dia 6, Figueres. La Societat Astronòmica de l'Alt Empordà oferirà la possibilitat de veure l'eclipsi parcial de Sol des de la plaça de l'Institut d'educació secundària (IES) Ramon Muntaner de Figueres demà al vespre.

A la plaça se situaran un parell de telescopis amb filtres solars i es facilitaran ulleres especials per poder veure sense cap perill l'eclipsi de Sol.

■ **Des de Figueres es podrà veure un eclipsi parcial, amb el 80% del Sol tapat**

de llargada i un altra de quatre quilòmetres, que porten les aigües a dues zones de regadius, un canal per la banda oest i un a l'est del marge de la prolongació del riu.

El canal obert de la dreta té només vuit quilòmetres de llargada i va paral·lel a la carretera Nacional II. A l'altra de l'hotel Empordà, de Figueres, el canal es converteix en un túnel que passa per dessorra del nucli urbà de Figueres i torra a sortir obert per la part de migdia. Transcorre soterrat allarg de tres quilòmetres i passa per sota de prop de l'edifici de l'hospital, pel parc municipal i per la zona del barri del Poble

tades temen inicialment un cost de 400 milions de pessetes. Estava prevista una aportació hidràulica màxima anual de 229 metres cúbics i una mínima de 33 milions, declarada d'interès nacional.

Juntament amb els canals també s'obren canins secundaris a tota la contrada. Hi treballaven cent cinquanta obrers, alguns dels quals vivien en un campament prop del pantà. Les obres van tardar a executar-se dos anys i mig i les sèquies van creuar carreteres i camins i van salvar plenament els lleugers desnivells de les terres camps.

* Cronista oficial de Figueres

AJUNTAMENT DE CASTELL-PLATJA D'ARO
(Girona)

SELECCIÓ DE PERSONAL LABORAL TEMPORAL EN CARÀCTER D'URGÈNCIA

Selecció de personal laboral temporal a temps complet de:

• **1 CONSERGE PER ALS EQUIPAMENTS ESPORTIUS**

Incorporació immediata fins a la provisió de la plaça de forma reglamentària.

Les bases es poden recollir en el registre general de l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro.

Presentació d'instàncies: Les instàncies es podran presentar, juntament amb la fotocòpia del DNI, el currículum vitae i una fotografia tipus carnet en el registre general de l'Ajuntament de Castell-Platja d'Aro fins al dia 8 d'octubre de 2005.

Data de les proves de selecció: 10 d'octubre de 2005